

JE TO PRAVDA
ODVĚKÁ,
SLOVO DĚLÁ
ČLOVĚKA

DĚMOSTHÉNĚS

ŽIVOT JE JEN NÁHODA

Rok 2024 začal tak jako jiný rok. Nezdálo se, že by se mělo udát cokoli nečekaného. Na podzim jsme začali docházet do předmětu vedeného Martinou Emou Gasparovič, tentokrát pod názvem **JE TO PRAVDA ODVĚKÁ, SLOVO DĚLÁ ČLOVĚKA**. Z minulého ročníku se nás tu sešlo sedm, doplnění jsme byli novými do počtu dvaceti dvou posluchačů a začali jsme pravidelně navštěvovat hodiny naší lektorky. Dechová cvičení, zvládání jazykolamů, soustředění se na jasně a zřetelné vyslovování slov a občas krátké vystoupení na různá témata. Tak probíhal čas až do začátku prosince, kdy došlo na fakultě ke střelbě, kterou odneslo na životě několik studentů. Třebaže se pachatel nakonec sám připravil o život, vneslo to do výuky neklid, učebny fakulty byly přes dva měsíce nepřístupné. My jsme sice své hodiny měli v jiné budově, ale i tak jsme byli tímto činem otřeseni.

Začala nám pravidelná setkání, kde jsme se postupně prodírali úskalími lidské mluvy a procházeli dvěma semestry soustředěně a odpovědně.

Ten již výše zmíněný hrůzný fakt nás každého zasáhl, jak by taky ne a jen pomalu odezníval.

Prosinec tedy proběhl v určitém napětí, jestli nedojde ještě k něčemu dalšímu, naštěstí – nestalo se. Došlo k určitému zklidnění, přešly i Vánoce a Nový rok a my jsme pokračovali ve výuce a získávání správných návyků při přednesu svých i ostatních textů s ohledem na srozumitelnost a zřetelnou výslovnost..

Nemuseli jsme si do úst vkládat obláčky nebo překřikovat hřmění mořských vln (ono by to v naší české kotlině stejně ani nešlo) jako jeden z nej-

slavnějších řeckých řečníků Démosthénés, ale někdy ten pocit přeci jen nastal. Možná i proto, že jsme při jedné cvičení měli opravdu v ústech (ne obláček, ale kousek mrkve) abychom si vyzkoušeli, jaké to je a jak si to asi řečený tribun užíval.

Zdárně jsme tím vším překlopýtali do finále, kdy se nás téměř dvacítkou sešla ve třetím patře budovy Na Příkopě čp. 29 při závěrečné fázi našeho snažení. Dlouho jsme se nemohli domluvit na tom, jaké téma zvolíme. Nakonec zvítězil název zvolený podle písničky z dílny Osvozeného divadla pánů Voskovce a Wericha, které přesně vyjadřovalo zvolené téma: ŽIVOT JE JEN NÁHODA. Uvědomili jsme si, že to je veliká pravda a že vlastně všechno na té náhodě závisí

a ve všech příspěvcích ta náhoda hraje svou roli.. Překročili jsme ten pomyslný potůček obtíží, který se zvolna snažil stát řekou a přes Petra Fletra, který pořád pletl svetr, patrně proto, aby mu nebyla zima když sledoval za větru Prokopku, jak šla pro Prokopa za potokem.

Byla mezi námi také Lily, ale o tom, jestli nalili liliputáni liliím vodu jsme nedrmolili. Občas jsme uchopili do rukou virtuální luky, natáhli neviditelnou tětivu a s hromovým „brim, bram, brum“ vypustili šípy společně s výdechem. Syčeli jsme jako hadi, jazyk nám poskakoval jako kůzle, klapity, klopity, nebo cinkal jako malý zvoneček cillilink a přitom jsme se dozvěděli, že v Londýně u lorda Donalda dávali lahodné bledule, zatímco hladoví blondýni lepili okolo loudavě cedule. Díky tomu, že ledaři dodali do skladu jeden den před

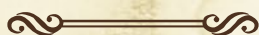
lednem kolem poledne dva kýble ledu, mohl kolouch, kohout s mouchou mnohou houpat s chloubou nohou dlouhou. Zkrátka vypadalo to, jako bychom pracovali na tom nejneobhospodařovatelnějším úseku jazyka našeho. Byla to cesta lopotná, ale nakonec jsme se přeci jen dostali do finále a výsledek předvedli. S hlubokým nádechem a rychlým výdechem ve stylu Waldemorta jsme začali (při rozcvičování) a zpěvem při kytáře skončili závěrečnou písní o životě, který je jen náhoda.

Jednotlivé příspěvky následují v pořadí, v jakém byly předneseny a s pocitem naší spokojenosti i předvedeny. Na následujících stránkách si je teď můžete prolistovat. -pšt-

Vážení a milí,

Vítám vás na dnešním závěrečném představení našeho kurzu Univerzity 3. věku s názvem **Je to pravda odvěká, slova dělaj člověka**. Rádi bychom vám představili pásmo na téma **ŽIVOT JE JEN NÁHODA**. Ne zvolili jsme je ale náhodou, jak všichni tušíte, pomohly nám k tomu naše bohaté životní zkušenosti. A tak jsme se shodli na tom, že vám každý z nás sdělí nějaký svůj postřeh nebo zážitek a doplníme jej i hudbou. Přeji vám příjemný poslech.

Život v rytmu kolotoče

Řeč bude o historickém kolotoči, který stojí po mnoho let v Letenských sadech. Mluvit však nebudu o jeho historii, ale o tom jakou má zajímavou schopnost, že propojil a spojil již pátou generaci naší rodiny.

Točit se začala moje mamka v roce 1918. Bydleli jsme, a já i dnes stále bydlím kousek od Letenských sadů, a tak toto místo bylo jasnou volbou procházek a kolotoč byl bonusem navíc.

Také já s mojí dcerou jsem chodila do Letenských sadů prakticky denně a bez jízdy na kolotoči se to nikdy neobešlo. V té době stál však kolotoč jednu nebo dvě kačky, dnes už stojí kaček sto.

A právě tady by jsem se ráda zastavila s jednou humornou historkou. Kolotoč tehdy obsluhovala mentálně postižená rodina. Dvě dcery obsluhovaly orchestrion a jejich matka (nejchytřejší) vybírala od dětí ty již zmíněné korunky.

Dělo se to takto: Matka chodila uvnitř kolotoče od jednoho děcka k druhému, beze slov natáhla dlaň a děti jí tam vložily minci.

Moje dcera Barunka byla tehdy ve věku, kdy natažená dlaň byla výzvou pro hru „vařila myšička kašičku“. Paní, tak místo své mince, dostala jen pošimrání a dlaň zůstala prázdná. Nevěřicně koukala do své prázdné dlaně a pak na Barunku.

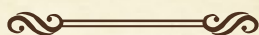
Jelikož byly přibližně na stejné mentální úrovni, přes naše marné volání: „dej korunku“ se tato situace opakovala ještě několikrát. Celou věc musel napravit Barunky táta a kolotoč, který řval smíchy, se konečně rozjel.

Na konec chci jen říci, že naše rodina je stále pod taktovkou kolotoče, který se bez přerušení točí našimi životy. Jeho blízkost a znovuobnovená krása nás stále přitahuje. V nás starších evokuje vzpomínky na vlastní dětství, v mladších (jak vidíme) velkou radost.

Kolotoč bezesporu posílil pouto naší rodiny.

Chci věřit tomu, že i nadále bude vytvářet trvalé vzpomínky a tradici, která přetrvává v naší rodině po mnoho dalších let.

MILU

Nikdy se nevzdávej!

Znáte to, štěstí je ve svobodě a svoboda v odvaze. Ať chceme nebo ne, někam patříme, ale jak moc, záleží na nás! Toto jsou faktory, které – a dnes už vím, jsou mi vlastní!

Řeknu vám příběh – jak jsem NE PADLA.

Po dvaceti letech manželství jsem se rozvedla. Syn i dcera v té době studovali a já skončila na Úřadu

práce – neboť firma, kde jsem pracovala v profesi laborantka – ze dne na den skončila v insolvenční. Bydleli jsme v Přerově a já hledala zaměstnání, práci kterou umím nejlépe, žádnou rekvalifikaci.

Nastal maraton: kam – kde ...

Výsledek po mnohých pokusech a omylech: pohovor v Mlékárně Kunín – Ostrava Martinov. Do měsíce nástup!

Podářilo se mi najít si bydlení a přestěhovat se do Ostravy!!!

A teď to přijde: jeden zážitek za všechny: Den stěhování sobota, úkoly rozdány. Michal si měl na poště vyzvednout zásilku, tak jsem mu řekla: "před poštou budeš v 7.45 hodin, budeš první a potom hned domů!"

On opáčil: "Já se zdržím..."

Já na to: „co?? kde??? a proč???"

Odpověď: „Půjdu se ostříhat“

Můj úžas a překvapení si těžko dovedete představit a jedině na co jsem se zmohla, tak jsem neřekla,

ale zařvala: " Jestli se zítra půjde někdo ostříhat, tak to budu JÁ!!!!"

Vše dobře dopadlo... nikdo nešel k holiči, přestěhovali jsme se a začala nová etapa života, která nás všechny zocelila.

Jak se říká: Když se jedny dveře zavírají, otevírají se druhé!

Díky své zkušenosti doporučuji: když to přijde a nastane situace – nebojte se vykročit ze své zóny, budete si věřit, sebe víc vážit a svůj život opravdu žít!

HELENA

Jak jsem se dostal k filmování

Věk se má tak, psal se rok 1967. Pocházím z Kyjí, nyní je to část Prahy 14 na severovýchodě hlavního města. V tu dobu to ale byla ještě vesnice. Do třídy jsem chodil s Ivanem Hubáčem a také jsem se znal, s jeho otcem Jiřím Hubáčem, který byl dramaturgem Československé televize a spisovatelem. Pro zajímavost napsal scénáře k známým seriálům SANITKA, DOBRÁ VODA, ale i například k filmům NEZRALÉ MALINY, FANY a vytvořil také divadelní hru GENERÁLKA JEHO VELIČENSTVA.

Jednoho dne mně řekl, ty jsi takový komik třídy, televize připravuje natáčení seriálu ZÁHADA HLAVOLAMU, tak se tam přihlaš. Začal jsem o tom přemýšlet, jednalo se o zfilmování Rychlých šípů od Jaroslava Foglara. Podobná dobrodružství jako Metelka a spol. jsme přeci zažívali i my, kluci. Tak jsem se přihlásil do konkurzu, vybíralo se asi 50 kluků od 12 do 15 let.

Konkurz probíhal na Žofíně. Různě jsme se procházeli a převáděli určité pózy, vše postupně. Jednou se otevřely dveře a měl jsem sám nastoupit před štáb. Jak jsem chtěl zaujmout na první dojem, uklouzl jsem a před filmový štáb jsem si sednul na zadek. Když jsem se zvedal, jeden člen komise řekl, tebe bereme, jseš bezprostřední, a díky tomu jsem si zahrál, spíše vystupoval ve filmu.

Seriál režíroval Hynek Bočan a natáčelo se v ateliérech v Hostivaři a exteriérech v bývalé cihelně

v Řeporyjích. Tady probíhaly ty klukovské války na stínadlech mezi Vonty a partou Rychlých šípů. Pro nás obyčejné kluky byl zážitek naživo vidět již známé herce např. Jana Třísku, Jaroslava Moučku, Jaromíra Hanzlíka, Jiřího Krampola, Petra Štěpánka, Václava Sloupa.

Na toto natáčení mám ještě jednu vzpomínku. Rodiče mně řekli: „Vezmi si hodinky, abys udělal dojem“. Hned při prvních záběrech mě režisér napomenul: „Schovej ty hodinky“, v tu dobu je kluci ještě nenosili, tak bylo po dojmu i hodinkách.

Po vlastním natáčení jsme měli možnost besedovat přímo s autorem Jaroslavem Foglarem, to byl pro nás také obrovský zážitek. S velkým zájmem jsme naslouchali vyprávění o přírodě a táborovém dobrodružství. Vždy říkal: „Na každé akci je dobré si zazpívat to utužuje mysl a ducha“. A tak si můžeme i my zazpívat písničku „Rodné údolí“

ZDENĚK

*Cesta má přede mnou v dáli mizí,
každý krok v srdci mém zabolí,
zakrátko bude mi všechno cizí,
nespatřím své rodné údolí.*

*Zavolám: nashledanou, nashledanou,
nashledanou, rodné údolí,*

*Já volám: nashledanou, nashledanou,
při vzpomínce srdce zabolí.*

Náhrobní kámen

Začalo to tak nevinně – dvěma větami: „Společnost Nota bene musical“ přijme ekonomu. Telefon, číslo. Bylo to v době po mém rozvodu, kdy jsem urgentně potřebovala práci a peníze. Po telefonickém rozhovoru jsem se druhý den vydala na pohovor.

Toho rána se mi nic nedařilo. Náležitě oblečená a upravená jsem se snažila syna dostat co nejdříve do školky, ale ... zákony schválnosti pracují na sto procent. A čas ubíhal tak neskutečně rychle.

Do počátku pohovoru mi zbývalo jen 5 minut a já byla teprve na kraji ulice Politických vězňů. Jako vichr jsem vletěla do budovy ÚV KSČM, kde byla produkce společnosti, brala schody po dvou. Asistentka mě uvítala slovy: „Tak přesně ještě nikdo nikdy nepřišel“ a už mi otevírala dveře zasedačky.

Kde byl můj účes, make-up, rozevlátá jsem vcházela do místnosti, no a to zakopnutí muselo zákonitě přijít. Vpadla jsem tam a místo pozdravu jsem vyhrkla jasným, znělým hlasem: „SAKRA“.

„Taky vám přeji krásný den, paní Becková“ ozval se výkonný ředitel, muž středního věku, s hedvábným šátkem okolo krku. S kamennou tváří, ale očima, které se smály, mi podával ruku.

Vůbec nevím, o čem jsme tehdy tu hodinu mluvili, jen jsem cítila ty stékající pramínky po zádech.

Za týden mi oznámili, že nastupuji na produkci muzikálu Drákula.

Ještě před premiérou nikdo netušil, co nastane. Exploze, obrovský úspěch, ale i obrovská práce. Hrál se 6 dní v týdnu. Byla to nádherná, úžasná, náročná doba.

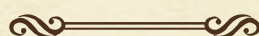
Jako poděkování za tuto práci po představení k ročnímu výročí nám byl uspořádán večírek.

Otevřely se dveře ve foyeru Paláce kultury a my vcházeli do ztemnělého prostoru. Nad hlavami nám kroužili netopýři, na ruce, tělo i obličej se lepily pavučiny. Zjistili jsme, že jsme na starém hřbitově plném hrobů, náhrobních desek. Vzplály svíce a v ten okamžik se otevíraly hroby, z nichž vystupovali nebožtíci. V rakvích bylo připraveno jídlo a pití, uprostřed stolů na stříbrném podnose se otáčely lidské hlavy. Vše v duchu Drákuly.

S ranními hodinami začalo přibývat dekadentnosti. Když se skupina tanečníků podezřele začala sunout ke zbytkům třímetrového dortu, věděla jsem, že je čas jít domů. Proběhla jsem hřbitov, vyhledala a popadla svůj náhrobní kámen a zmizela jako duch v chodbách Paláce kultury.

Náhrobní kámen byl ještě dlouho po tom, co muzikál skončil, postaven doma na viditelném (významném) místě, jako vzpomínka na tu dobu, práci a lidi.

HANA

Tajemné pouto mezi člověkem a přírodou

Nedávno jsem si položila otázku: Je ještě něco, co mě dokáže překvapit, zažít euforii a je zdrojem možná ještě intenzivnějších pocitů, než když jsem byla mladá? Je to PŘÍRODA.

Měla jsem to štěstí, že jsem mohla hodně cestovat, zvláště pak po revoluci, kdy se otevřely hranice. Ale ještě předtím jsme nejčastěji jezdili do rumunských a bulharských hor, putovali dlouhé dny bez známek civilizace a značených cest – jen s tím, co jsme si sami nesli v krosně.

Ať už jsem byla kdekoli, nebylo to jen o úžasné přírodě, ale i o dobrých lidech ochotných nám pomoci v nesnázích. V současné době jsou pro mě zdrojem radosti a terapie lesy, které jsou u nás, navzdory kácení stále ještě zachovalé a přístupné.

Nedávno jsem slyšela příměr: „**Procházka lesem je jako jít na kafe s Bohem**“.

Jaké jsou benefity lesa, kromě např. ticha a vůně?

Jehličnaté lesy jsou doslova schopny dezinfikovat své okolí. V prostředí mladých borovicových lesů je

téměř sterilní vzduch. Je to díky jehličnanům, které vylučují fytoncidy, rostlinná antibiotika.

Proč to stromy dělají?

Útočí na ně totiž neustále houbové výtrusy, které čekají na příležitost přistát na odlomené větvi či poraněné kůře. Houba do stromu prorůstá, rozežírá ho zevnitř a strom umírá.

Fytoncidy, tyto obranné látky, které v lese vdechujeme, působí na nás jako na stromy – mají protizánětlivé účinky. Při jednom experimentu zjistili japonská vědci rozdíl mezi pobytem ve městě

a v lese. Zatímco při procházce městem přibýlo v krvi zabíjácích buněk, v lese stoupla hladina protirakovinových proteinů a jejich zvýšená koncentrace byla prokázána ještě sedm dní poté.

Nejen lesy, ale celá příroda je prostě obdivuhodná a dokonalá - všechno do sebe do nejmenších detailů zapadá.

A tak – i proto věřím, že na počátku všeho nestála náhoda, ale Stvořitel, inteligentní tvořivá síla, která dala tomuto světu smysl, krásu a dokonalost.

MARTA

S tátou na houby

Bylo mi patnáct roků, chodil jsem do deváté třídy a nastal čas se rozhodnout, co se půjdu učit. Bylo to v sedmdesátých letech minulého století, v osmé třídě nás rozdělili (podle dosavadních studijních výsledků) na „chytré“ a „šikovné“, oficiálně na třídy studijní a praktické. V matematice a fyzice jsem nikdy neexceloval, takže do devítky jsem chodil praktické.

Musel jsem se tedy rozhodnout čím budu, čím se vyučím. Zahradníkem? Měl jsem a mám pořád rád přírodu. Architektem – na to bych asi neměl a byla tam matematika a fyzika, nebo se stanu kuchařem, třebaže jedině co z tohoto oboru umím, je ta závěrečná fáze – tedy, že to zbaštím? Nemohl jsem se rozhodnout.

Pak mi jednou můj táta, který byl sazečem v národním podniku Polygrafie a předtím v slavné tiskárně pana Neuberta, jednou řekl: „A nechceš jít k nám do tiskárny, dělat to, co já?“ a já v tu chvíli věděl, že to je ono. Znal jsem to prostředí, chodil jsem za tátou do práce a navíc to do tiskárny bylo deset minut pěšky. Řekl jsem ano, stanu se ručním sazečem a tak jsem se konečně začal učit tím, čím byl můj táta celý život – ručním sazečem a typografem.

Bylo toho dost, co jsem si musel osvojit. Nejprve z paměti znát rozložení všech 135 přihrádek kasy s literami z písmoviny, vybrat je, urovnat v sázítku, pak přenést vysazenou řádku, nebo několik řádek do loďky, vyvázat je provázkem a udělat obtah, tedy první výtisk, zkontrolovat chyby, ty opravit, a vyzkoušet si různé typy zpočátku akcidenčních, tedy příležitostných tiskovin.

Postupně jsem procházel všemi zákoutími oboru, který měl své kořeny v Německu, kde v roce 1468 mohučský rodák Johannes Gensfleisch, později Gutenberg, začal jako první jednotlivá písmena po seskládání do stránky a po vytištění znovu používat. Tím způsobil ohromný rozmach oboru. Knihy, ve kterých se dříve musely jednotlivé litery ručně vyřezávat do dřevěných desek, se takto vyráběly daleko levněji, takže se k nim dostali i méně majetní lidé, rostla tím i všeobecná vzdělanost. Gutenberg, který byl zlatníkem znal dobře práci s odléváním kovů, uměl tedy jednotlivé litery z kovu vyrobit.

V oboru se používaly většinou německé výrazy, kterým bylo nutné také porozumět: *šifle*, *vinklhák*, *achtl*, *štég*, *špácie*, *špagát*, *špígl* a jiné. To jsem sice zvládnul, ale přitom jsem si tím více začal uvědomovat krásu a pestrost českého jazyka nejen v oblasti polygrafie, který našel pro tyto výrazy nová česká pojmenování: loďka, sázítka, bod, čtverec,

Kasa neboli písmovka

výplněk, provázek, zrcadlo a další. Ostatně můj rodný jazyk se mi stal, stejně jako můj obor, koníčkem a nedovedu si dnes představit, že bych dělal něco jiného.

Za to děkuji mému tátovi, který mě k sazbě a polygrafii přivedl a položil základ celému mému, dnes už více jak padesátiletému snažení. Často na něj vzpomínám a říkám si, co bych mu tak asi dnes řekl. Slova, která jsem dříve vyslovit neuměl, možná se před ním i trochu styděl. Jak ho mám rád a jak mi dnes chybí. Víím, že by byl z možností, které nám dnes poskytují počítače, určitě nadšený. Často jsme spolu stáli vedle sebe u sazečského regálu a pracovali, on zkušený sazeč, já učeň, a věnovali se společnému koníčku, svojí profesi a večer doma rozebírali, co a jak jsme dnes dělali.

Táta měl ale ještě jednoho koníčka a tím byly – houby. Jezdili jsme za nimi spolu do křivoklátských lesů. Často mě bral s sebou. Vešli jsme do lesa, kde na nás poddubáky, sameťáky, babky i pravé hříby vystrkovaly svoje většinou tmavě hnědé kloboučky. Vstali jsme už kolem třetí hodiny ráno, došli pěšky z Košíř, kde jsme bydleli, na Smíchovské nádraží, severní nástupiště a nasedli do vlaku směrem na Králův Dvůr u Berouna, přešli na autobusové nádraží a nastou-

pili do modrého autobusu směr Broumy – Skryje. Někdy kolem sedmé hodiny ráno jsme vystoupili na stanici Bušohrad, u hájovny, kde začínal les a naše loviště.

Táta kouřil a hodně. Nenáviděl jsem to a vždycky mi to vadilo a měl jsem – a stále mám – ke kouření odpor, ale tady uprostřed lesů, kde na nás dorážela hejna komárů, jsem byl rád, že na mě občas fouknul trochu kouře a zahnal tu krvežíznivou čeládku.

Znal to tu dokonale, věděl, kde budou kozáky, kde hříbek, za kterou padlou břízou najdu křemenáče a kde nemá cenu hledat vůbec. Celé léto jsme sem jezdili, stále na stejná místa. Když jsem se sem ale před několika lety podíval, nepoznal jsem to tady, jen ve vzduchu jsem na malou chvilku zacítil ty tátovy cigarety. Jen on tu už nebyl. Je to už přes padesát let, co jsem slyšel: „Pavle, pod támhle tou hromadou větví bývají klouzky, podívej se tam.“ A byly. Šel bych tam hned, sedl si s tátou na pařez, dal si s karbanátek z hliníkové krabice s kulatými rohy a zapil to čajem z plastové láhve s víčkem, které bylo zároveň i pohárkem, táta by samozřejmě bafal ty svoje startky, a bylo by mi nebesky.

Jenže on tu už není, už více jak polovinu století hledá svoje houby v tom horním lese, a já si jen tak v duchu mohu říct: „tati, děkuju“.

PAVEL

Mandaly

Největším mým koníčkem je vybarvování a kreslení mandal. Dostala jsem se k němu přes internet, když jsem objevila obrazce ve tvaru kruhu s nádhernými barevnými ornamenty. Zjistila jsem, že v Brně existuje společnost Centrum Mandala, tak jsem se k nim připojila a navštěvuji jejich kurzy. Od té doby se věnuji vybarvování a malování mandal.

Mandalky jsou velmi oblíbené, a to nejen proto, že jsou nádherné, ale i proto, že mají harmonizující a zklidňující účinky na naši psychiku, ovlivňují nejen duševno, ale i fyziko. Kruh a geometrické prvky jsou podstatou dokonalosti a symetrie.

Slovo mandala znamená „posvátný kruh“. Jsou to tedy kruhové symboly, které jsou součástí mnoha kultur. Kruhové tvary připomínající mandaly na-

jdeme i v přírodě (např. sněhové vločky, letokruhy nebo kruhy na vodě). Kruh tedy není výdobytkem člověka, nýbrž přírody a jejích principů a zákonitostí.

A právě díky kruhovému tvaru, pravidelnosti a dalším geometrickým tvarům nám umožňují dosáhnout emoční rovnováhy, přinášejí klid a zbavují nás napětí.

Pohled na mandalu má prokázané terapeutické účinky. Nejen pro její estetičnost, ale i proto, že náš mozek funguje ve stejných vzorcích. Takže stačí jen se dívat, dýchat a na chvilku se zastavit. Člověku takováto maličkost pomůže k znovunalezení klidu a rovnováhy, pokud je zrovna ve stresu. Mandaly pomáhají zvýšit koncentraci, odvrátit negativní myšlenky a podporují naši kreativitu. A to jsou samozřejmě vlivy, které jsou žádoucí a mají pozitivní vliv na zdraví jednotlivce.

Pokud vás zajímají jednotlivé aspekty používané v tvorbě mandal, tak tady je drobný dodatek. BAR-VY (červená – první čakra je vášeň, smyslnost, síla, agresivita; oranžová – druhá čakra – rozkoš, sláva, marnost, pokrok a energie; žlutá – třetí čakra – vnitřní síla, štěstí, vůle a nové věci; zelená – čtvrtá čakra – harmonie, život, barva přírody, vyrovnanost, naděje, lehkost a přirozenost; modrá – pátá čakra – barva vody, komunikace, klid, vážnost, respekt; nachová – šestá čakra – meditace, tvořivost; bílá – sedmá čakra – mír, harmonie, dobrota, jemnost a plachost; černá – hloubka, tajemství, autorita, důstojnost, bezpečnost, smutek). TVARY (kruh je dynamika a spojení s vesmírem, křížky reprezentují sloučení nebe a země, trojúhelníky transformace a vitalita, čtverce stabilitu a rovnováhu a bludiště hledání svého já).

Já při vybarvování mandal mám svůj rituál:

Uvařím si kávu nebo čaj.

Připravím si něco sladkého nebo ovoce.

Pustím si pěknou hudbu.

Řeknu si své životní krédo, o které se s vámi podělím:

*„Svět ti dá vzdělání, dá ti touhy –
poznáš rozlet lidského ducha ...
avšak svět bude stavět jenom
na základech, které máš z domova.
Domovu poděkuješ, když ve
světě získáš a nezbloudíš.“*

Mandaly mi pomáhají při mých vážných zdravotních problémech, abych vše vydržela a snášela lépe.

ANNA

Jed

Tento příběh se stal před padesáti roky. V té době jsem byla studentka SPŠCH. Navštěvovala jsem poslední tedy maturitní ročník. Zavedu vás do laboratoře, kde tou dobou probíhal důležitý pokus. Na přesnosti jeho provedení závisela moje známka.

Chtěla jsem pochopitelně co nejlepší známku. Počet gramů získané soli byl závislý od přesnosti dodržování průběhu reakce.

Laboratorní stůl vypadal takto: Tři pracovní místa na jedné straně a na druhé zrcadlově totéž. My staří „chemici“ co jsme to měli za pár, jsme díky svému mládí měli v hlavě jiné věci než dodržování bezpečnostních předpisů. Do již probíhající reakce jsme měli přidat přesné množství katalyzátoru, což byl již zmiňovaný JED. Měl být odměřen v laboratorním válci. Mně to přišlo nepřesné. Já ale chtěla perfektní výsledek! Vzala jsem tedy pipetu. Pro představu to

je takový menší košťýt, ale s velmi přesnou kalibrací. Nasála jsem jedovatou tekutinu.

V tom okamžiku se mě kolegyně na cosi zeptala. Chtěla jsem jí odpovědět a v tu ránu jsem měla jed v ústech. Jak jsem se lekla, tekutinu jsem spolkla. Vědoma si své chyby, šla jsem se přiznat paní profesorce: „Paní profesorko, já to asi spolkla“. Rukou jsem ukazovala na onu lahvičku. Ta se na nic neptala a šla volat sanitku. Za tři minuty jsem s houkačkou uháněla do nemocnice Na Františku.

Tam mě vypláchli žaludek. Chvíli si mě tam nechali na pozorování a pak zavolali dospělou osobu, aby si mě odvezla.

Při příštích laboratořích ke mně přišla paní profesorka: „Jano, že jste to nespokla?“ „Spokla“, musela jsem po pravdě odpovědět. Paní profesorka zbledla, viditelně se jí podlomila kolena a odešla z hodiny. Asi si šla dát frťana.

JANA

Pepa a naši Pražáci

Se zednickým mistrem Pepou jsme se poprvé setkali v roce 1974. Já jsem si z jeho stavby příčky vzala ponaučení pro celý život. Byl to koncert. Vše připravené a když přišel dirigent – Pepa, šlo to ráz na ráz. Josef, růžolíci podsaditý

**čtyřicátník s věčným úsměvem ve tváři, s for-
telem kladl cihlu k cihle, prokládal to maltou,
klidně, rozvážně, beze spěchu, bez zbytečných
řečí. A zed'rostla. A to ponaučení? Jednoduché.
Kdo umí, umí a spěch není ta nejrychlejší cesta**

k výsledku. Po půl roce známosti jsme se loučili se slibem, že až pojedeme kolem Vlčnova, že se stavíme na kafe.

Na podzim roku 1976 jsme se s manželem o dovolené vypravili za přáteli do Bratislavy. Cesta byla dlouhá. Při pohledu na směrovku VLČNOV jsme se bleskově rozhodli, že se na to dohodnuté kafe zastavíme. Byli jsme mladí a nerozumní.

Rodinu jsme našli v řepě. Na parcele budoucího domu jedné z dcer Pepa, Marie a tři dcery společně sklízeli řepu. My že tedy jedeme kolem do Bratislavy a že nebudeme rušit. *No co, toto?!!!*

O několik domů a parcel dále došlo na tu kávu a na *slivovicu*, pak se *muselo cosi pojest, tož navečer vás na cestu nepustíme, v noci dávajů Kanadský pohár a zítra zajedeme za Jardů. Jasne?! Do Bratislavy se volalo z hospody a z Vlčnova jsme odjížděli hned, jak byl Pepův program splněn – po dvou hokejových nocích.*

Zhruba za dva roky jsme dostali pozvání na svatbu nejstarší dcery. Nemohli jsme přijet, čekali jsme prvního syna. Mezitím na místě řepného pole stál už výstavný dům a čekal na prvního Pepova vnuka.

Za další dva roky se do nového opět Pepovým rukama postaveného domu vdávala druhá dcera. Na svatbu jsme přijeli se synem. Svatba byla krojovaná, nádherná, ohromná, obřad v kostele. V hospodě „U Krála“, kde byl oběd, večere i oslava se vystřídal postupně půlka Vlčnova. Marie dbala

na folklór a Pepa kvůli svým povinnostem pověřil péčí o Pražáky souseda Tonda. Ten zodpovědně seznamoval mého manžela se sousedy a s kvalitou podávané „vlčnovské vody“. Zvládli jsme ještě noční začepení nevěsty, ale druhý den jsme s výmluvou na syna ještě před obědem zbaběle ujeli směr Bratislava. Tentokrát bez zpoždění.

Přibrali nás do rodiny. Jízda králů, vrcholná událost roku. My, nejdřív jen čumilové, v dalších letech dokonce pomocníci. Na první večerní zábavě, které se mohli účastnit, naši kluci málem dostali nakládačku. Ale stateční Vlčnovjané je nedali, protože to byli „jejich Pražáci“.

Jak roky ubíhaly, děti přibývaly a rostly, mezi Vlčnovem a Prahou i našim vzájemným přičiněním zhoustla doprava. My pronikali do tajů místního folklóru i do života ve slavné moravské vsi. Do Prahy se jezdilo za kulturou, na výlety i za přespáním.

Po osmdesátce už Pepu trápily různé neduhy, následek práce z minulých let. Často pobýval v nemocnici. Před Vánoci v roce 2018 se nechal odvézt z nemocnice, že se sluší být na Vánoce doma. Zemřel 23. prosince. Na pohřbu se sešla celá vesnice. Kostel plný, hřbitov plný, slzy tečou proudem, zvony zvoní. Na to svítí měsíc a zase *vyhrávajů. Až do rána.*

O takových pohřbech se časem říká: „To byl krásnej funus“. Na Pepu se vzpomíná s láskou a vesele a my jsme už 47 let ti „naši Pražáci“.

LJILJANA

Mějme život rádi

Stále více vnímám množství negativních informací okolo sebe. Posledních pár let se s tím snažím aktivně bojovat alespoň tak, že jsem se přestala dívat na každodenní zprávy v televizi, řadu článků na Seznamu ani nerozklikávám, protože mi stačí už jen nadpis... A poté, co jsem vloni odešla z pracovního procesu, tak se tyto mé pocity zesílily, tak jako i můj vnitřní boj proti negativismu.

Nevím, čemu a komu pomáhá neustálé uveřejňování převážně negativních zpráv. Spíš se domnívám, že to cílí na základní lidské instinkty, kdy mozek reaguje na pomyslné nebezpečí, člověk dostává strach, uzavírá se do sebe, ztrácí náladu apod. A možná to někdo, kdo ovládá média, takto

zamýšlí, abychom se stali stádem ustrašených lidiček, které lze snadno ovládat.

Anebo to tak není? Nevím, ale mne tak snadno nedostanou. Ano, život není občas procházka růžovou zahradou, někdy přijdou i nějaké zdravotní problémy. Ale tím spíš je třeba nalézat příjemné, pozitivní podněty. Přečíst si zajímavou knížku, poslechnout si krásnou hudbu, zhlédnout pěknou výstavu, divadelní představení, příjemný film. A radovat se z toho, co lidé dokážou vytvořit. A scházet se s přáteli, se kterými je nám dobře a sdílet s nimi více své radosti než strasti.

A také mě napadlo – co takhle zavést televizní kanál, kde by se vysílaly speciální pozitivní zprávy, co se kde dobrého a skvělého podařilo, s pozván-

kami na zajímavé kulturní a jiné akce. A na tomto kanálu by neběžely žádné kriminální seriály a filmy, vždyť na ostatních kanálech je jich více než dost.

A mohly by zde být i medailonky nebo interview se zajímavými lidmi, kteří by vyprávěli, co dokázali. Určitě by každého z nás napadlo množství dalších pořadů, které bychom tady chtěli sledovat.

Co říkáte, stálo by za to se nad tím zamyslet a snažit se ve svém životě eliminovat co nejvíce to negativní – alespoň tam, kde se nás to netýká – a více se radovat ze života?

Já věřím, že když každý bude sdílet spíše to pozitivní a veselejší, svět bude postupně lepší a příjemnější k životu. Vždyť ten máme jen jeden! **LÍBA**

Rys

Vážená paní lektorko, spolužáci a vážené občanstvo.

Toto téma hraje v mém životě obzvlášť velkou roli. Vlastně zásadní.

Byla jsem v 8. třídě základní školy. Psal se rok 1958. Abych mohla na střední, musela bych mít vyznamenání. To znamená víc jedniček než dvojek. Jedna dvojka mně překážela. Jediná možnost, jak zvrátit tuto situaci v můj prospěch, bylo zlepšit si známku z technického kreslení. Dostala jsem zadání: RYS. Spojit tři úhly trojúhelníku polokružnicí a ještě k tomu tuší, nic nerozmazat a neudělat kaňku. Fandila mi celá třída, ani nedutali – včetně pana profesora Hohauze. Chápejte: ne, **soudruha učitele**, ale **pana profesora**. Rys se povedl, z dvojky byla jednička, vyznamenání – a já byla přijata na jedenáctiletou střední školu, místo toho, abych šla pracovat k pásu do Tesly.

Paní ředitelka byla dáma, přijímala děti podle prospěchu. Nebála se vzít dítě s politickým škraloupem. Po roce jí vyhodili. Osud si se mnou ale hrál dál.

Chystala se celostátní spartakiáda. My dorostenky cvičily s obručemi. Hodiny jsme strávily na seřadištích na Strahově. Bez toalet, bez hygieny. Rok 1960. Byla z toho epidemie hepatitidy. Tři měsíce jsem

ležela na infekčním oddělení v Motolské nemocnici. Byly tam mladé krásné sestřičky. Byla s nimi legrace, noci jsem trávila na sesterně, lakovaly jsme si nehty, malovaly se a já, šestnáctiletá, je obdivovala.

Ve škole jsem díky tomu chyběla šest měsíců a to v maturitním ročníku. Měla jsem těžký průběh nemoci, protože jsem byla neukázněný pacient. Přesto jsem úspěšně odmaturovala, ale dál jsem do školy chodit nemohla. Museli mi napsat: NEDOPORUČUJI!. Byla jsem dítě politického vězně, takže jsem šla na zdrávkou, tedy na zdravotní školu. Tam to nevadilo. Mě zlákala představa nočních směn, věděla jsem (z doby své hospitalizace) svoje. Skutečnost byla ale jiná.

Dostávaly jsme umístěnky a hlavně na venkov. Jediná obrana proti tomu byla – vdát se. Tak jsme se houfně vdávaly, protože ty vdané zůstávaly v Praze. Já byla umístěna do Nemocnice pod Petřínem.

Manželství nedopadlo podle mých představ, ale práce zdravotní sestry byla fajn. Porodila jsem nemocnou holčičku. Prodělala zástavu srdce, masáž srdce, ale přežila, snad proto, že měla léky ze SANOPZu. Dnes jí je šedesát a je fit. Takže na svoji profesi nenadávám.

Že je život náhoda? Věřím na osud.

Děkuji za pozornost.

STÁNA

Nápad, který vyšel

V letech 2010 až 2013 jsem se živil jako lektor finanční gramotnosti. Při této příležitosti jsem vyrážel na týdenní školení po Ústeckém kraji. Někdy jsem denně dojížděl z Prahy, někde jsem se ubytovával.

Tak jsem se v lednu 2012 dostal na týden do Rumburka. Pěkné okolí, ve městě i za městem ležel sníh, v pokojíku, kde jsem byl ubytovaný, jsem si topil v krbu, dřevo mi nachystali domácí. Učil jsem od osmi do dvou, když jsem skončil, bylo chvíli ještě

světlo, dala se stihnout procházka po městě nebo okolí, potom tma. Školení probíhalo v sále Domu kultury Střelnice.

Jeden den asi někdy o přestávce jsem se mimoděk podíval na program kulturního domu a zjistil, že ten večer je divadelní představení Ženitba, které provede ochotnický spolek Hraničář. Řekl jsem si, půjdu se podívat, proč ne, osmdesát korun za vstup není tolik, ze svého příjmu za vykládání o finanční gramotnosti si to mohu dovolit. Pro srovnání cena piva v restauraci, kterou občas používám jako všeobecný ekvivalent pro srovnání cen v různých dobách, byla tehdy něco kolem třiceti korun, tak to představení stálo necelá tři piva, stejně málokde dostanete hladinu až po čárku na půllitru. To bych za tu dobu představení vypil, takhle budu za stejné peníze na kultuře. Občas si říkám, že jsou to zvláštní ekonomické poměry.

Představení bylo pěkné, jenom mě po chvíli napadlo, že je to asi jiný překlad, než který jsem znal ještě ze školy.

Na druhý den se zapojila moje fantazie. Skládal jsem tenkrát písničky a napadlo mě zkusit složit hudbu k divadlu. Zjistit v kulturním domě kontakt na paní režisérku nebylo nijak obtížné, a tak jsem jí zavolaal a nabídl jí hudbu k divadlu. Kupodivu byla ochotná se mnou o tom mluvit a sešli jsme se spolu v restauraci, kde jinde než v Kulturním domě Střelnice. Režisérka Marcela Koukolská, nikdo jí neřekl jinak než Majka, byla paní o něco starší než já, a posléze jsem zjistil, že ji znají také v Praze.

Zrovna připravovala se souborem hru PANÍ SAVA-GEOVÁ V ROZPACÍCH a k tomu by zájem o hudbu měla. Měla tak představu, kterou mi sdělila. Celé představení se odehrává v blázinci a tudíž by k němu měla být „potrhá hudba“. Řekl jsem fajn, udělám „potrhlou hudbu“, sice jsem nevěděl jak, ale proč s tím nesouhlasit, za pokus to stojí. Tak jsem seděl v pokojíčku v Rumburku, topil v krbu a na levných klávesách, které jsem vozil s sebou, jsem skládal tu „potrhlou“ hudbu.

Po čase byla premiéra, na kterou jsem přijel z Prahy. Majka mě při děkovačce přivedla na jeviště, abych se také poděkoval. Dostal jsem žlutou růži, dodnes ji mám doma usušenou. To už jsem věděl, že mě považuje za seriózního člověka a ne za blázna, který jde náhodou okolo, potěšilo mě to.

Další rok následovalo další Majkou režírované představení JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTÍ FILIPA a k němu opět hudba.

Pak jsem skládal hudbu pro některé pražské divadelní spolky, poznal jsem různé režiséry a režisérky a styl jejich práce. To už jsem používal reference od Majky, možná bych s nimi spolupracoval i bez nich, ale kdo ví?

Náhoda nebyla ani tak to, že mě v Rumburku napadlo složit místním ochotníkům hudbu k představení. To by mě asi dříve či později napadlo i jinde. Musím ale velice ocenit, že mě Majka jako naprosto neznámého člověka tenkrát neodmítla. Dala mi šanci a otevřela mi tak další cestu. Za to jí mohu než poděkovat.

JAN

Hudba v mém životě

Příběh začíná v malé vesničce v jižních Čechách, kde žil můj dědeček – chalupník a hráč na trubku v dechové kapele. Měl šest dětí – nejmladší byl můj tatínek. Ten po dědečkovi podědil hudební talent, leč nebylo mu dopřáno jej rozvíjet. „Muzika tě neuživí, řemeslo má zlaté dno, v neďaleké vesnici bydlí mistr krejčovský s paní mistrovou – půjdeš k nim do učení.“ Stalo se. Tam potkal tatínek svou spolužačku z rodné vesničky a po vyučení odešli oba za prací do Prahy.

Po čase se vzali, narodila jsem se já a za čtyři roky moje sestra Jana. Bydleli jsme u Národního divadla. Tatínek s námi chodil na procházky na Žofín, kde stávalo pódium s klavírem, který tatínka velmi při-

tahoval. Jak jen to bylo možné, sedl k němu a hrál. Hezky, oběma rukama, ač nikdy na hodiny klavíru nechodil... Když mi bylo 6 let, vzal mě za ruku a odvedl do hudební školy ve Voršilské ulici. Byla jsem přijata a rodiče udělali moudrý skutek. Podali inzerát a vyměnili naši televizi za klavír, na který jsem začala cvičit.

Po čtyřech letech nastoupila do hudební školy také sestra, ale ta si zvolila housle. Byly jsme pilné dívky, hudba nás bavila. Já jsem uvažovala o konzervatoři, chtěla jsem učit. Rodiče byli naštěstí jiného mínění. „Talent máš průměrný, hudba je povolání nejisté, stavět se bude vždycky, půjdeš na stavební průmyslovku.“

Šla jsem a nelitovala – pozdější práce v architektonickém ateliéru u manželů Machoninových se mi líbila. Sestra šla v mých šlépějích.

Moje nejlepší kamarádka ze základní školy studovala na tehdejší Lidové konzervatoři zpěv, poznatky z hodin se mnou sdílela a mě to bavilo. Udělala jsem konkurz do Vysokoškolského uměleckého souboru UK Praha, kde jsem dva roky zpívala, než jsem se zamilovala do svého budoucího muže, opustila Prahu a následovala ho do Tábora.

Narodily se nám dvě děti. Starší Gabriela hrála na klavír a mladší Jan brzy projevoval výraznější hudební talent – začal s violoncellem. Vystupovali spolu a na jednom koncertě v Táboře je slyšel hrát můj kamarád cellista. Radil pro syna intenzivní studium. V dobré víře jsem mu je chtěla umožnit. Po přezkoušení byl předčasně přijat na konzervatoř do Českých Budějovic, kam jsme spolu dojížděli na hodiny k přísnému panu profesorovi.

Zprvu vše probíhalo bez problémů, ale časem začal syn trpět trémou, odmítal cvičit a cello ne-náviděl. V patnácti letech ho odložil úplně a od té doby spočívá na skříni (to violoncello). Věděl, že mě to mrzí, tak se mnou alespoň začal chodit zpívat do pěveckého sboru Hlahol. Zvolil si jinou životní cestu. Vždy miloval knihy – četl vše, co mu přišlo pod ruku. Stal se knihovníkem.

Když moje sestra skončila v zaměstnání, vrátila se ke svému houslímu a začala působit v orchestru ČVUT. Pozvala mě na koncert – Dvořákovu STABAT MATER. Nádherná hudba mě dojala k slzám a velice jsem zatoužila mít na té kráse také svůj podíl. V té době jsem žila už sama (manžel zemřel). Udělala jsem zkoušku a byla přijata do pěveckého sboru ČVUT. Někdy se nám přihodí, že se s Janou sejdeme na jednom pódiu v Betlémské kapli, ve Smetanově či Dvořákově síni. Jsou to krásné chvíle a vzpomínáme na rodiče, kteří by z nás měli radost. **MIRKA**

Co život dal i vzal

Svou životní pouť jsem sice počala v Libni, ale brzy po mém narození jsme se přestěhovali do Botanické zahrady Univerzity Karlovy Na Slupi čp. 16. Tatínek tam pracoval jako topič a opravář všeho potřebného. Jak se tenkrát člověk z Libně dostal na Vyšehrad?

Po bombardování v únoru 1948 byly povolány posily z celé Prahy i na úklid trosek do Emauz. Byli tam i zahradníci z nedaleké Botaniky. Ti tatínkovi dali pak vědět, když se v zahradě uvolnilo místo topiče.

A to byla v mém životě **první šťastná náhoda**.

Bylo to nejkrásnější dětství, jaké si jen umíte představit. Sice téměř uprostřed města, ale v oáze zeleně. Pro upřesnění: zahrada byla tehdy pro veřejnost uzavřena od 1. října do 1. května. Pro nás děti zaměstnanců „učiněné eldorádo“, chráněné před okolním světem.

Ptáte se jaké další náhody mne potkaly?

Maturovala jsem 6. 6. 1966 (že by náhoda?), nedostala jsem se na vysokou a ihned nastoupila do zaměstnání. V tu chvíli mi to nevadilo, ani jsem se neodvolala (zkoušky jsem sice udělala, ale byl velký počet uchazečů), mimochodem jednalo se o fakultu biologie-chemie UK.

Byla totiž zlatá šedesátá léta. Chodili jsme téměř denně na různé kulturní akce, scházeli se U Bonaparta s partou kolem Milana K. Byli jsme i na jeho první svatbě, kterou pojal jako happening.

Pak ale přišlo tvrdé vystřízlivění.

S mým tehdejším přítelem jsme odjeli 19. 8. 1968 na naprosto opuštěné místo, kde jsme neměli ani rádio. Po týdnu jsme se vrátili do úplně jiného světa... plného hořkosti a zklamání.

Nebyla jsem ani u události 17. 11. 1989. Téhož dne jsme odletěli na 10 dnů na zahraniční služební cestu. Tentokrát byl ale návrat podstatně radostnější.

Pochopila jsem, že mi není souzeno být u zásadních zvrátů našich novodobých dějin.

Osud nebo náhoda?

S přítelem jsme se po osmi letech rozešli, bylo mi 26 roků a nikam to nevedlo. Ale náhoda tomu chtěla, že jsem se na josefské zábavě právě před padesáti lety seznámila se svým mužem Josefem. Narodila se nám dvojčata právě na mé 30. narozeniny 30. května 1978, což byla **další šťastná náhoda**.

Celý život jsem pracovala na různých postech jako státní úřednice. Shodou okolností a náhod bez rozvázání pracovního poměru...42 let a 4 měsíce. Ale to je jiná kapitola. Snad příště.

Zvláště poslední čtyři roky jsem pracovala v úžas-
ném kolektivu. Jsem sice už 12 let v důchodu, ale
stále se několikrát do roka setkáváme. Neskromně
poznámám, že jsem prezidentkou Klubu, který
jsem za tím účelem vytvořili.

Nikdy jsem netrpěla tím, že nemám vysokou
školu. Tady se snad hodí použít i klišé, že „**Mou
vysokou byl sám život**“. Nicméně, když se mi díky
Univerzitě 3. věku dostal poprvé do ruku modrý

Výkaz FF UK, tak mne to dovalo. Přeci jen jsem se
na svou vysněnou Univerzitu dostala!

Co říci na závěr?

Život není černobílý (jako mé oblečení) a už
vůbec ne **černý** (jako můj pléd, který odhazuji vdál)
je pestrý a barevný jako náramky na mých rukou,
kterými vás tímto všechny pomyslně objímám.

Jsem ráda, že jste!

MARTA

Šmejda

**K narozeninám jsem dostala mourovatého
kocourka, útlukáře. Fascinoval mě tím, že lezl,
šmejdil všude. Byl to proto Šmejda. Šmejda byl
lovec, a protože pobýval v bytě, lovil mouchy
a mýry; rád se také schovával za otevřené dveře
a na procházejícího vyrážel.**

Bydlíme v šestém nadzemním podlaží činžovního
domu. Dali jsme do oken rámy s pletivem, protože
Šmejda miloval číhání na poletující ptáky, na které
syčel; ovšem s výjimkou letu poštolek: to se „vy-
zmizíkoval“ – rozplácnul se na okno a ztuhl.

Jedno teplé pozdní odpoledne jsem se věnovala
práci na PC. Najednou se ozvala za mými zády rána
a pak velké ticho ... poté mňoukání. Při pohledu
z okna jsem zahlédla Šmejdu na balkónku souse-
dů v patře pod námi: Šmejda mňoukal a zaujímal
polohu „neviditelnosti“, protože okolo s křikem
poletovaly poštolky.

Pokusila jsem se o záchranu. Opakovaně jsem
zvonila u sousedů (telefonické spojení jsem na ně
neměla); na balkón rozměru 1,5 m² jsem spustila
kbelík s masem, Šmejda nereagoval. Smrákalo se
a kočičí nářek se pro mě stával nesnesitelným. Roz-
hodla jsem se o poslední pokus záchranu – volat
hasiče!

Hasiči, k mému překvapení, neviděli problém ve
vysvobození našeho kocoura z balkónu. Pokyn pro
mne zněl: „Přijďte před dům, za 20 minut jsme u vás“

S radostí jsem se přesunula před dům a vyhlížela
příjezd zachránců – hasičů.

A bylo to tu. Jako v hororu se zcela temnou ulicí
přibližovala světla blížících se hasičských aut...

Velitel výjezdu se mě ptal, kde je ten balkón. Od-
pověděla jsem: „ve dvoře“. (*Technická poznámka:*
Do domu a na dvorek vedou z ulice schody.) „Ale
paní, to jste neříkala?!“ Myslela jsem, že skočím do
kanálu! Díky této nové informaci bylo odveleno
hasičské auto s výsuvnou plošinou.

Velitel se vydal na obhlídku situace do našeho
bytu. Po zjištění „stavu havárie“ přivolal ke slanění
na balkon další dva hasiče. Ke slaňování určil vysoké-
ho, statného kolegu. Můj strach o Šmejdu gradoval o
strach o hasiče, okno rozměru 1,20 m² i kamna waw
pod oknem.

Hasič zdárně slanil. Šmejdu při nakládání do pře-
pravky něžně uklidňoval: či, či, či ...

Mé díky hasičům nebraly konce. Šmejda vypo-
chodoval z přepravky jakoby nic. Jakémukoli zra-
nění, kdy Šmejda při skoku po mouše prorazil rám
s pletivem, zřejmě zabránily prádelní šňůry, které
zpomalily a zmírnily pád.

Slanění hasiče způsobilo pouze malé poškození
staré fasády a rozstříhání prádelních šňůr. Soused se
objevil následující den a zklamaně prohlásil: „Škoda,
ještě že jsem u nich!“ Myslel tím – u hasičů. JANA

Jak jsem se stal vesničanem

**Narodil jsem se v Praze a velkou část svého
života jsem v ní prožil. Žižkov byl mým prvním
velkým, dětským hřištěm a místem prvních**

**životních poznání. Dospíval jsem obklopen Pra-
hou a začínal si uvědomovat jak je toto město
pro můj život nezbytné.**

Prožíval jsem v ní svá krásná studentská léta a využíval nekonečné možnosti, které se mladému člověku toužícímu po poznání a nových přátelstvích, samy nabízely. Často jsem v létě o prázdninách, kromě různých táborů, trávil na vesnici u svých příbuzných. Pro mne to byla zcela nová a zajímavá dobrodružství v odlišném prostředí. Vnímám jsem je jako příjemné poznávání odlišného způsobu života, jiných, nových možností, které se se životem ve městě měly pramálo společného. Tak jako já jsem vnímal určité odlišnosti vesnického života, tak i moji noví kamarádi vnímali mne a často jsem byl proto vystaven i určitému způsobu zesměšnění. Jehož stěžejní význam si nesl označení „ Kluk z města“. Prožil jsem tam, ale hlavně hezké chvíle a co bylo pro mne důležité, vůbec jsem jim jejich život na vesnici nezáviděl a těšil se domů, do Prahy. Což se samozřejmě také dalo říci i o nich. Žili jsme každý ve svém světě a byli v něm šťastni.

Další peripetie mého života nebyly pro podstatu mého vyprávění důležité až na to, že mne v pozdějším věku postavily před zásadní rozhodnutí opustit Prahu. Důvodem byl nový citový vztah k mé současné ženě a logické uspořádání našich pracovních potřeb. Hledání nebylo jednoduché a nakonec vyústilo pro volbu malé vesnice v žatecké chmelařské oblasti na Podbořansku.

Vzpomínám si když jsem se přihlašoval k pobytu na městském úřadě na zvědavou otázku tamního

úředníka: Co vás to napadlo. Ta otázka, co vás to napadlo mi zněla dlouho v hlavě. Začal můj nový život. To co jsem v mládí z vesnického života jen tak povrchně prožil se stalo novou každodenní realitou. Entusiasmus z budování nového života postupně opadával a já jsem stále více začal pochybovat o správnosti svého rozhodnutí.

Dnes už vím, že jsem hledal svoji novou životní roli v novém prostředí. Chvilí to trvalo, ale především díky podpoře své ženy jsem ji našel. Bylo překvapující, jak velmi záhy celá vesnice o nás vše věděla a zřejmě čekala jak se zachováme. Našli jsme si záhy nové přátele a začali společně kulturně ovlivňovat dění v obci. Založili jsme spolek za záchranu místního kostela, organizovali různé kulturní akce, které nás naplňovaly dobrým pocitem prospěšnosti. Tak jak to bývá ne zcela všichni se zapojovali a podporovali naši činnost, ale v průběhu času se utvořilo pevné jádro pro které byla další připravovaná akce lákavým podnětem. Dnes bych již neměnil, Prahu mám rád a často sem jezdím. Žijí zde mí dva synové a máme zde plno přátel. Rád se, ale vždy vracím domů na vesnici.

Kdybych se měl vyjádřit slovy mořeplavců, opustil jsem pevninu a našel svůj ostrov. Nebylo to, ale ztroskotání. Byla to přijatá výzva k novému životu s vědomím, že pevnina není daleko, není pro mne ztracená a že ji mohu kdykoliv navštívit. Mohu dnes potvrdit slova své ženy. „ Všude žijí lidé“ **JAN**

Ani k stáru, ani k stáru, ani k stáru ...

Vážení přítomní, ve svém příspěvku bych rád použil techniky, které se nás snažila naučit naše, teď nevím jaký je v této době „košer“ termín, : lektorka?, kurz-leader?, přednášející osoba?, paní? Martina – Ema.

Od vibrací rezonančních dutin, **mami-mimi, mami-mimi**, přes brániční i klíčkové nádechy až po artikulaci: na **nejneobhospodařovatelnějších svazích Popokatepetlu pletl Petr svetr s naolejovanými Juliemi**.

Připadal jsem si jako Líza Doolitelová, když jsem s mrkví v puse mumlal **Ta teta to tam mete**.

Tolik úvodem a nyní se konečně dostávám k tématu život. Použiju jeden z obrátů pana Svěráka ... **ani k stáru, ani k stáru nemám o životě páru.**

A tady bych mohl tento svůj monolog elegantně ukončit.

Ale neradujte se předčasně, budu pokračovat, texty pana Jiřího Suchého mne provázejí celý život.

Již jako malé děčko jsem si prý zpíval tom, jak **Každé ráno na piano hraje Jack**, o 15 let později jsem se, většinou marně, snažil okouzlit, tehdy ještě **jediné opačné pohlaví, Pramínkem vlasů**, později jsem na mejdanech a po hospodách hulákal kadeřnickou baladu o tom, že **Měla vlasy samou loknu**.

A jakou to má souvislost s životem? Právě výše zmíněný Jiří Suchý

Jeden jeho geniálních textů vyjadřuje i můj pohled na život. **LUDEK**

Následuje písnička Kdykoliv, kdekoliv....

To byly příspěvky, které zazněly na finální prezentaci na závěr druhého semestru kurzu **JE TO PRAVDA ODVĚKÁ, SLOVA DĚLAJ ČLOVĚKA**. Závěrem jsme si všichni zazpívali refrén známé skladby z Osvobozeného divadla **ŽIVOT JE JEN NÁHODA**. Rozloučili jsme se, odebrali se do blízké kavárny Art café, kde jsme občas po hodině pobývali, a rozešli se domů. Jenže to ještě není všechno.

Slovo dalo slovo

Po jedné z přednášek kurzu „Slova dělají člověka“ jsme se domluvili a slovo dalo slovo, že se společně rozjedeme do Tábora a projdeme si toto historické město. Naše spolužačka Mirka, která za námi z Tábora dojížděla, nám k tomu podá jako průvodkyně patřičný výklad.

Bylo 16. dubna. Teplota kolem deseti stupňů nás zabalila do bund, ale ani to ani výluka na trati, nás nemohlo odradit – vyrazili jsme. Patrně i sluníčko to ocenilo, protože nás pak provázelo celou dobu. Trochu kostrbatě (přes přestupy v Čerčanech a Benešově) jsme dorazili do cíle našeho výletu, staroslavného Tábora, kde na nás už netrpělivě čekala spolužačka Mirka.

V Husově parku, u **sousoší mistra Jana Husa** (od sochaře Františka Bílka), jsme se dozvěděli v krátkosti historii města.

V roce 1420 zde husité z nedalekého města Ústí vybudovali město s biblickým názvem **Tábor**. Odtud pod vedením hejtmanů Jana Žižky a Prokopa Holého vedli své vítězné výpravy. Po porážce husitů v bitvě u Lipan došlo ke smíru tábořských s ří-

ským císařem a českým králem Zikmundem a v roce 1437 dostala obec od Zikmunda privilegium, jež jí udělovalo statut královského města.

V roce 1452 kapituloval Tábor před vojskem zemského správce Jiřího z Poděbrad a hrdá pevnost uznala českého krále za svého pána. Klidnější léta na sklonku 15. století umožnila nebývalý rozvoj Tábora, který začal nabývat rysů opravdového města a formoval se do podoby, jakou známe dnes.

Přes Nové město jsme kráčeli k nádrži **Jordán** – první vybudované vodní nádrži ve střední Evropě – z roku 1492. Kolem městských hradeb, na kterých „balancuje“ socha Jiřího Hrzána, s výhledem na Starou vodárnu, jsme dospěli do Starého města. Po krátké zastávce s historií **Divadla Oskara Nedbala** (1887), jsme pokračovali kolem úchvatných měšťanských domů, zdobených variacemi sgrafitové výzdoby, freskami, zdobenými štíty, na Žižkovo náměstí.

Toto náměstí obklopují cenné památky – např. Škochův dům, Ctiborův dům, renesanční kašna, pomník Jana Žižky z Trocnova. Ale především jed-

na z předních památek pozdní gotiky – **Táborská radnice**. V přízemí se nachází vstup do sítě podzemních chodeb, v síních jsou expozice Husitského muzea, v patře pak Velký sál, nazývaný též „palác“ – historicky nejcennější veřejný interiér v Táboře.

V severozápadním rohu Žižkova náměstí stojí kostel **Proměnění Páně** – byl vystavěn na přelomu 15. a 16. století na místě původního dřevěného chrámu, který podle dobových svědků připomínal spíše stodolu. Stavitelem byl pražský mistr Staněk. Gotická věž je vysoká 77,8 metru a vede na ni přibližně 250 schodů. Stavba se ovšem v čase měnila, získala nejprve renesanční štíty a ochoz, v roce 1677 pak byla přestavěna italským stavitelem Giovanim de Capaulim a kostel získal pod jeho vedením barokní ráz, zvláště díky typické barokní báni, umístěné na vrchol věže.

V odpoledních hodinách jsme dál následovali naši průvodkyni v prohlídce města, uchvázeni krásami křivolakých uliček, domů, malebné scenérie řeky Lužnice. A i přes počínající únavu jsme museli ještě navštívit poutní chrám v Klokotech. Po křížové cestě s 14 zastaveními, přes Holečkovy sady jsme dospěli

do našeho cíle. Barokní stavba poutního kostela **Nanebevzetí Panny Marie** (1714) – nejcennější kulturní památka regionu – byla stavěna podle vzoru Jana Blažeje Santiniho.

Zde nás čekalo největší překvapení – měli jsme možnost si prohlédnout opravený kostel, z blízka obdivovat nástěnné malby, krásu a detaily oltáře. Byli jsme nadšeni. A Mirka byla dokonalá, celou dnešní prohlídku nakonec zakončila zastavením u pramene Panenky Marie Klokotské.

Po 12 km chůze jsme se vraceli unaveni, ale v dobré náladě zpět do Prahy, plni nových informací, vjemů, dojmů a radosti. Především však se slibem, že se do Tábora musíme vrátit, abychom si prohlédli ještě další místa a památky.

HANA

DUM LOQUOR,
EGO SUM... ..

DOKUD MLUVÍM, JSEM ...

Sestavil: Pavel Štědrý